

ENKELE OPMERKINGEN OVER GILLETTEELLA COOLEYI GILLETTE. 1)

door
H. VAN VLOTEN.

Gilleteella Cooleyi Gill. (= *Chermes Cooleyi* Gill.)²⁾ op Douglas (*Pseudotsuga Douglasii* Carr.) is in het jaar 1928 voor de eerste maal in ons land aangetroffen. Eenige jaren later hebben de leden der Nederlandsche Boscbouwvereening gelegenheid gehad, op een excursie bij Doorn deze wolluis nader te leeren kennen.

Intusschen heeft *Gilleteella Cooleyi* zich angstwekkend snel verspreid. Het aantal inzendingen bij de Plantenziektenkundige Dienst te Wageningen, vooral van verscheidene plaatsen in de provincie Utrecht is in het afgelopen voorjaar bijzonder groot geweest.

Het is de vraag, of het mogelijk zal zijn, door het een of andere middel een verdere verspreiding tegen te gaan. Zeker is het echter de moeite waard, om al het mogelijke te probeeren.

Gilleteella Cooleyi tast juist de kustvorm van Douglas aan. Het gaat hier dus om een der beste aanwinsten voor onze Europeesche boomflora. De ervaringen in Groot-Brittannië hebben geleerd, dat de aanwas van veelbelovende opstanden van Douglas tot een minimum wordt gereduceerd, als *Gilleteella Cooleyi* optreedt.

Het was dan ook met zeer gemengde gevoelens, dat ik vernam van de ontdekking van de Douglaswolluis op de Veluwe op Schovenhorst door Dr. Th. C. Oudemans. Een bezoek ter plaatse geeft mij aanleiding om de aandacht van de boscbouwers voor *Gilleteella Cooleyi* te vragen.

Op Schovenhorst komt de parasiet nu voor in het Pinetum, waar een enkele boom is aangetast, en verder in twee jonge opstanden van Douglas, die resp. op circa 1 en 2 km van het Pinetum verwijderd liggen.

In verband met de wijze waarop de luis verspreid kan worden, wil ik enkele eenvoudige waarnemingen niet onvermeld laten. De jonge larven begeven zich na het uitkomen uit het ei naar de jonge naalden om daaraan te zuigen. Zij zitten dus slechts zeer los aan de scheuten en naalden. Bij

1) Mededeeling gedaan in de Vergadering der Nederlandsche Boscbouwvereening te Delden, 9 Juni 1933.

2) Een korte beschrijving van den levenscyclus is te vinden in het Nederl. Boscbouw Tijdschrift 3 : 284-285, 1930.

betrekkelijk licht bewegen van de takken vallen zij naar beneden. Het is daarom mogelijk, dat deze larven door de wind verspreid worden, zulks in tegenstelling met de larven, die aan de boomen overwinteren. Deze laatste zitten stevig vast aan de onderkant der naalden.

Ook bleek bij het bezoek aan een der jonge opstanden van Douglas, dat de larven gemakkelijk op de kleeuren van de bezoekers geraken, als het tenminste niet bij een bezichtiging aan de buitenkant blijft. Begeeft men zich dus zonder speciale maatregelen van een opstand met luis naar een gezonde opstand, dan worden de larven overgebracht op gezonde boomen. Het is de vraag of bijv. bosarbeiders zich van een dergelijk gevaar bewust zullen zijn.

Het is een bekend verschijnsel, dat bij overbrenging van parasieten uit hun oorspronkelijk verspreidingsgebied naar een streek, waar zij voordien niet voorkwamen, de schade in het nieuwe gebied veel grooter blijkt te zijn dan in het land van herkomst. In het land van herkomst is in den loop der tijden een evenwichtstoestand ontstaan, waarbij o.a. de vijanden der parasieten hun invloed kunnen doen gelden. Ook in het nieuwe gebied kan op den duur een dergelijke evenwichtstoestand tot stand komen. Voorloopig echter heeft de parasiet om het zoo uit te drukken „vrij spel”.

In dit stadium bevinden wij ons op het oogenblik nog ten opzichte van de Douglas-wolluis.

Ik zou daarom alle eigenaren en beheerders van bosschen willen opwekken, om hun opstanden en boomen op *Gilletteella Cooleyi* te onderzoeken en van een eventueel voorkomen onverwijld kennis te geven aan den Plantenziektenkundigen Dienst te Wageningen.

Daar zal men alle hulp en medewerking kunnen verkrijgen bij de pogingen, om de plaag te bestrijden.

De kans om verdere verspreiding te stuiten is grooter, naarmate men er vlugger bij is!

De genoemde Dienst heeft reeds ervaring opgedaan met de toepassing van bestrijdingsmiddelen. Verstuiven van „Pomona”, een nicotinehoudend preparaat, op jonge larven heeft uitstekend voldaan. Ook bespuiting met een oplossing van nicotine (1 : 1000, waarschijnlijk reeds bij verdunning 1 : 1500) gaf succes mits op het goede tijdstip toegepast. In de winter wordt een bespuiting met vruchtboomcarbolineum (7½ %) aangeraden.

Deze bestrijdingsmiddelen kunnen in het bosch op groote schaal niet worden toegepast. Bij spoedige ontdekking van nieuwe infectiehaarden, bij boomen in tuinen en parken, en in kweekerijen ligt een bestrijding met chemische middelen echter wel binnen ons bereik.

Zeker is het bij het betrekken van plantsoen aan te raden,

om een kweekrij ver buiten het verspreidingsgebied van *Gilletteella Cooleyi* te kiezen en is een scherpe contrôle noodzakelijk.

Tenslotte zou ik de wensch willen uiten, dat aan het Laboratorium voor Entomologie van het Instituut voor Phytopathologie verbonden aan de Landbouwhoogeschool zoo spoedig mogelijk een onderzoek naar de biologie van *Gilletteella Cooleyi* worde ingesteld, waarbij o.a. de groote kringloop van de wolluis met de migratie van Douglas naar de *Picea sitchensis* Carr. en andere soorten van sparren aandacht verdient.

Wageningen, Juni 1933.

PERSONALIA.

A. A. C. Sprangers. Gepromoveerd tot Doctor in de Landbouwkunde op een proefschrift getiteld: „De economische beteekenis van het bosch voor Nederland”. (15 Juni 1933).